

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 42.

V Mariboru, dne 17. oktobra 1901.

Tečaj XXXV.

Žitni pridelek.

Na celem svetu živi okoli 1554 mili-
jonov ljudi. Vsi ti milijoni potrebujejo hrano.
Gledé potrebne hrane lahko razdelimo ljudi
v tri vste. K prvi vrsti spada ogromno šte-
vilo zemeljskih prebivalcev, namreč vsi omi-
kani narodi. Njihova glavna hrana je iz žita,
mesa in živalskih pridelkov n. pr. mleko,
jajca itd. K drugi vrsti spadajo azijski na-
rodi, predvsem Kitajci, Japonci, Indci; njih
glavni živelj je riž, sploh rastlinstvo; mesa
se zavžije malo, razven ribje ob morskih
obalah. K tretji vrsti spadajo narodi z ne-
stalnimi bivališči in divjaki; njih glavni živež
so živalski pridelki in sadovi divje narave.
Žito pridelujejo narodi je okoli 600 mili-
jonov ljudi, riž zavživajo pa okoli 700
milijonov. Nas zanima najbolj živež omikanih
narodov, torej žito.

Cela žitna žetev se ceni, kakor povza-
memo po «G. V.», za l. 1901 na 955 mili-
jonov hl pšenice, 494 milijonov hl rži, 313
milijonov hl ječmena, 971 milijonov hl ovsa
in 730 milijonov hl turšice. Žetev je torej
bila letos po tej cenitvi še precej dobra.
Vzemimo okroglo število in recimo, da se je
letos pridelalo vse skupaj 3470 milijonov hl.
Vendar lani še je bila žetev bolj obilna.
Cenilo se je, da se je leta 1900 pridelalo
890 mil. hl pšenice, 493 mil. hl rži, 320 mil.
hl ječmena, 1100 mil. hl ovsa in 992 mil. hl
turšice, skupaj torej 3795 mil. hl žita. Ako
primerjamo pridelek letošnjega leta z lanskim,
vidimo da se je letos pridelalo 325 milijonov
hl manj.

Največjo ulogo na svetovnem žitnem
trgu igra pšenica. Poglejmo kako kaj stoji s
pšenico v različnih državah, in sicer kako
veliko je zemeljsko površje, na kateri se pri-
deluje, koliko se je je letos pridelalo in ko-
liko so morale različne države lani od drugod
pšenice dobiti, ker jim je doma primanj-
kovalo.

Dežela.	Pšen. polje hektarov.	Žetev l. 1901 mil. metrc.	Nakup. tuje pšen. l. 1900 mil. metrc.
Anglija . . .	787.500	15	48.7
Francija . . .	6.800.576	76	1.54
Nemčija . . .	1.351.574	25 $\frac{1}{2}$	13.4
Avstrija . . .	1.070.000	11.8	13
Italija . . .	4.500.000	43	7.32
Španija . . .	3.568.000	29	2.3

Največ pšenice potrebuje torej Anglija,
koj za njo pride Nemčija. Razven naštetih
držav še so rabile tujo pšenico, ki so jo
morale uvoziti, še tudi te države: Švica 4.2
milijonov metrc., Nizozemsko 2.5, Belgija 9,
Dansko, Švedsko, Norvegija, Grško skupaj 5
milijonov metrc. V vsem skupaj so morali
lani na pšenici uboge države nakupiti 108
milijonov metrc. tuje pšenice. To pšenico so
mogle prodati seve le države, ki pridelajo
več nego potrebujejo.

Take izvozne države so n. pr. Rusija,
ki je l. 1900 prodala na tuje pšenice 19.8
milijonov metrc., potem Ogrska, ki je pro-
dala 12.5 mil. metrc., Rumunija 7.6, Argen-
tinija 20, Severna Amerika 55.5, Avstralija 5.
Pšenična polja so znašala l. 1900 v navede-
nih državah po hektarjih in na milijone ra-
čunjeno: Rusija 21.4, Ogrska 3.65, Rumunija
1.63, Severna Amerika 2.30, Argentinijska 27,
Avstralija 21. Veliko zemlje se uporabi za

pšenico tudi v Kanadi 20 mil. ha, in Algir
10 mil. ha. Toda ti dve deželi lani nista
imeli pšenice za izvoz. A letos se napove-
dujejo iz Severne Amerike in Kanade bajno
velike množine pšenice. Tudi druge države
imajo pšenice za izvoz dovolj, le v Avstraliji,
Algiru in Argentinijski je bila letos žetev slaba
in bo le malo izvoza. Za izvoz pa ima letos
Rusija 15 milijonov metrc., Ogrska 9, Ru-
menija 11, Severna Amerika 60, Kanada 11.
V celem se je l. 1900 izvozilo 129 milijonov
metrc. pšenice. Letošnje leto pa bo na sve-
tovnem žitnem trgu okoli 20 milij. metrc.
manj pšenice.

Kar se rži tiče, se tega žita le malo
spravi na svetovni trg. Kar katera država
pridelala, tudi uporabi. Samo nekatere države
izvažajo. Leta 1900 je prodala Rusija 15.2,
Ogrska 3.43 milijonov metrc. rži. Največja
ržna polja imajo: Avstrija 1.8, Ogrska 1.23,
Nemčija 5.45, Francija 1.44, Rusija 30 mili-
jonov hektarov.

Važno ulogo na svetovnem trgu igra
tudi ječmen. Nakupujejo ga države, v ka-
terih se mnogo piva uvari. L. 1900 je kupila
ječmena Anglija 8.52, Francija 1.31, Nemčija
7.81, Belgija 2, Švedsko-Norvegija 1.2 milij.
metrc. Avstrija ne kupuje ječmena, ampak
ga izvažala. Lani ga je prodala 4 mil. metrc.

Žitni svetovni trg nas uči, da se je v
zadnjem času v žitnih pridelkih nenavadno
visoko povzpela Severna Amerika, Kanada,
Argentinijska in Avstralija. Prej je igrala veliko
ulogo tudi Indija, toda v desetletju od 1890—
1900 je imela trikrat lakoto in ta jo je po-
tisnila v ozadje. V Indiji je v omenjenem

Listek.

Nedolžno obsojen.

Resnična povest. — Spisal L. Heitzer.

III.

Črez nekaj minut pride mlajši bankirjev
sin. «Patrik — moj sin!» je zaklical bolnik
rahlo, in bralo se je iz njegovih oči, da hoče
mladega moža nekaj prositi. «Kaj želite, ljubi
oče, naj-li pri vas ostanem?» «Da moj sin
— čas je kratek — jaz ti imam veliko
povedati — ti veš — Patrik, da sem v
katoliški veri vzrejen — — ali žalibog
sem v hrepenenju po — — —» «Oče, ljubi,
dobri oče, ne vznemirjajte se vendar zdaj s
takimi nepotrebnostmi. S tem si le stanje
shujšate. Mira potrebujete, če hočete ozdra-
veti.

«Nepotrebnosti, nepotrebnosti!» stokal
je oče bolešno; «mnogo reči, morebiti vse,
kar sem v življenju delal, je bilo ničvredno
in jedino to, kar je najbolj potrebno, sem za-
nemaril.» «Oče, kako se morete tako mučiti,
saj ste in ste bili vedno »plemenit človek«. Vsi
baltimorski listi govore o vaši bolezni
in slavijo vašo plemenitost, vašo dobrosr-
nost.» — «Oh, Patrik — dá, svet sodi po
vnanjem blesku, toda v očeh Sodnikovih

tamkaj gori in pred glasom v mojih prsih?»

— «Oče, oče, ne govorite tako! Mene žalite
in sami sebe mučite s takimi govori.» —
«Patrik — dobro, nečem več govoriti o tem;
moje moči ne bi vzdržale, in jaz jih še tako
potrebujem. Zatorej te še jedno prosim, misli
na besede, ki jih tvoj umirajoči oče k tebi
govori: Zemeljski blesk in zemeljska sreča
sta minljiva; pravi srčni pokoj se najde le
po Bogu in v Bogu. Isči k njemu pota v
moji veri, v kateri hočem umreti, v katol.
veri, v katoliški cerkvi. Obljubi mi, Patrik!»

«Oče, zakaj se vznemirjujete s tem?»
«Obljubi mi, Patrik, ali — — ne ljubiš
svojega — očeta?»

«Da, oče», odgovori mladenič, a le da
bi očeta vpokojil, »poskusiti hočem storiti
to, kar želite.»

«Da poskusi, Patrik — — — Henrik je
mislil, da — — ne, hvala Bogu, moj razum
je jasan, tako jasan, kakor se nikoli v mojem
življenju, bližina smrti mi je odstranila pre-
grinjalo spred oči; še nekaj — prinesi mi —
— — nekaj časa je mislil, potem nada-
ljeval: »Prinesi mi 20 tisoč dolarjev, daj je
v moji pisarni v pisalno mizo, zakleni jo in
mi prinesi ključ.»

«Ali, oče, čemu to?» vpraša sin, pre-
strašeno gledeč v očeta. «Ne, izprašuj me,
sicer boš svojega očeta — —» Umolnil je,

in na njegovem obličju se je kazala nepo-
pisljiva dušna bolest; boječe in pričakovaje
je zrl proti durim. «Hiti, Patrik, hiti, da ne
bo prepozno!» Očetov strah je gnal sina in
ga silil k izpolnitvi želje očetove. Črez malo
minut se vrne z majhno skrinjico.

«Imaš denar, Patrik, pokaži ga!» Patrik
se je razveselil, da ni, kar je že mislil, pri-
nesel prazne skrinjice. Hitro jo odpre in mu
pokaže kup tisočakov. Polajšanega srca vz-
dihne in položi bolni oče glavo na podglav-
nik; ali umiriti se ni mogel, dokler ni Patrik
ključa položil pod vzglavje. «Zahvalim se ti,
Patrik — —», pogled v boječe vprašujoče
oči sinove mu je pretrgal govor. Sinova naj
bi ne zvedela, čemu je denar hotel porabiti.
Saj bi lahko spoznala, da tudi tvrdka »Bel-
lini in sinovi« ni bila tako čista, kakor je
svet sodil, in da Viljem Bellini ni bil vedno
poštenjak, kakor sta prej mislila. In vendar,
da je bolnik mogel gledati v prihodnost, bi
bil rajše pred otroki prenesel poniževanje,
nego da je tako z molčanjem veliko nesrečo
priklical nad jednega nedolžnega.

IV.

Molče je sedel sin še pri postelji očetovi,
ko je zdravnik prispel z duhovnikom. Ta
je bil visokovrzel, veličasten mož trideset-
tih let, modrega, a prikupljivega obličja. Ni

desetletju umrlo okoli 7 milijonov ljudi za lakoto. Severna Amerika pa igra sedaj vodilno ulogo. L. 1870 se je imela samo 11,5 mil. hl pšenice za izvoz, letos bo je vrgla na svetovni trg že 70 milij. hl.

Naši kmetje pa bodo iz te slike dobili pojem, kako se na svetovnem trgu pravzaprav dela cena različnemu žitu. Razviditi pa morajo tudi, kako pridelki v nekaterih državah naraščajo. A tega naraščaja ne povzroča samo zemlja, ampak umno, novim razmeram primerno poljedelstvo.

Politični ogled.

Vsenemški shod v Lipnici. Zadnjo nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil vsenemški shod v Lipnici, kamor je prišel govorit sam general Vsenemcev Jurij Schönerer. Grmel je proti nemško-nacionalni stranki, katere se včasih vendar noče klanjati njegovemu komandu, posebno je baje premalo naklonjena protestantskemu gibanju »proč od Rima«. Tudi poslanca celjskega dr. Pommerja si je izposodil ter mu očital, da je bil še l. 1896. v tesnejši zvezi s krščansko-socialno stranko, posebno z dr. Luegerjem. L. 1885 pa se je dr. Pommer zavezal s častno besedo, da je pristaš Schönererja. Zdaj pa je, kakor znano, dr. Pommer pri nemško-nacionalni stranki. Schönerer je govoril blizu tri ure. Za njim sta še govorila vsenemška državna poslanca Stein in Malik. To zborovanje je zaradi tega zanimivo, ker nam kaže, da si vsenemška misel pridobiva tudi na Štajerskem vedno trdnjša tla.

Graškim županom je zopet izvoljen prejšnji župan dr. Graf. Mož nima posebnega upliva niti med njemu najbližjimi strankami in njegovo županovanje v zgodovini graškega mesta ne bo posebno pohvaljeno.

Deželnozborske volitve na Češkem se sicer niso popolnoma gotove, ker je še treba več drugih in ožjih volitev, vendar se že lahko spozna, kako so stranke v svoji moči napredovale in nazadovale. Med Čehi je najbolj nazadovala mladočeška stranka in izgubila največ mandatov. Najbolj je narasla češka poljedelska (agrarna) stranka. To je svarilen migljaj tudi za Spodnještajerce, ki se bodo morali več kot dosedaj zanimati za kmečko vprašanje. Med Nemci je nazadovala stara liberalna stranka, napredovala pa mogočno-odločno nastopajoča vsenemška stranka. Tudi ta prikazen je za naše politikarje poučna. Le odločnost, radikalnost, ne pa me-

žavost in zaspanost je dandanes v politiki trumf.

Zaroka v cesarski hiši. Hčerka cesarjeviča Rudolfa in cesaričine Štefanije, sedaj grofica Lonyay, nadvojvodinja Elizabeta se je zaročila s princem Otonom Windischgraetzom. Poroča bo v začetku prihodnjega leta. Nadvojvodinja Elizabeta bo po poroki smela nositi naslov: Njena cesarska in kraljevska visokost princezinja Elizabeta Windischgraetz. Nadvojvodinja Elizabeta je stara sedaj osemnajst let, je visoke in vitke postave ter prikupljive zunanosti. Princ Oton Windischgraetz je star 28 let ter je letos kot nadporočnik dovršil višjo vojno šolo. Princ je visoke rasti, lepega, nežnopoltnega obraza, plavih las, in je v občevarstvu skromen ter zelo ljubeznjiv.

Za padle avstrijske vojake na Kitajskem je določil cesar, da se v Pulju v mornariški cerkvi »Madonna del mare« napravi spominska plošča, na kateri naj se napišejo vsi pri kitajskih zmešnjavah padli avstrijski vojaki.

Grofica Lonyay, bivša cesaričina Štefanija, se hoče ločiti, kakor vedo povedati nekateri časniki. Ker se pri nas ločitev ne da doseči, sla bosta z grofom na Angleško, kjer bo država pripoznala ločitev. Kot vzrok ločitve se navajajo dolgovi grofa Lonyaya. Drugi časniki zopet tej novici odločno oporekajo ter dostavljajo, da bosta grof in grofica res se nastanila na Angleškem, toda samo zaradi tega, ker misli angleški kralj grofici Lonyay pripoznati naslov: kraljevska visokost.

Volitve v Budjevicah na Češkem. Najhujši boj v sedanjih čeških deželnozborskih volitvah se je bil za mandat v mestu Budjevicah. Dosedaj je zastopal to mesto v deželnem zboru vedno le Nemec, letos pa so upali Čehi, da mandat iztrgajo Nemcem. Žal, njih upanje se ni uresničilo. Nemški kandidat Vollgruber je dobil 2138 glasov, češki kandidat dr. Zatk pa 2112. Čehi bodo ugovarjali proti izvolitvi, ker se je zgodilo več nepravilnosti, tako n. pr. da se je volitev zaključila, predno so vsi češki volilci oddali svoje glasove. A tudi za drugo orožje so prišli Čehi. Nemškim in židovskim trgovcem ter obrtnikom, ki živijo tudi od Čehov, a so volili proti njim, so napovedali bojkot, to se pravi, pri njih nočejo ničesar več kupiti in naročiti. Čehi so prepričani, da bodo na ta način ugnali svoje nasprotnike.

Klin s klinom. Poljski trgovci so imeli v Varšavi shod, na katerem se je sklenilo,

da radi tega, ker Nemčija iztirava Poljake iz Pruske, ne bodo več naročali blaga v Nemčiji, ampak na Francoskem. Kadar bodo Nemci spoznali, da so v mnogoterem gospodarskem oziru odvisni od Slovanov, padel jim bo greben in postali bodo treznejši.

Novi vladar v Afganistanu. Stari vladar (emir) v Afganistanu je umrl in vladajo je prevzel najstarejši sin pokojnika Habib Ullah Khan. Novi emir je prijazen Angležem in vsled tega Rusija nima nobenega veselja nad njim.

Czolgosz, morilec Mac Kinleya, bo usmrten dne 28. t. m. s pomočjo elektrike. Smrt se izvrši na električnem stolu, ki je štirivoglat, ima naslonjač za hrbet in ob straneh za roke. Stol je težak in močan, narejen iz hrastovega lesa. Na vrhu hrbtnega naslonjača je pritrjena neka čepica, katere ima v notranjosti malo kovinsko ploščico, ki objame tesno glavo obsojenca. Taka ploščica je tudi v zvezi z desno nogo, in ti dve ploščici sta zvezani po žici z električnim tokom. Obsojenca zvežejo z močnimi jermeni zadej, ob straneh in na nogah. — Ko se električni tok zapre, gre od glave do nog skozi telo ter je umori. Telo se pretrese, mišice se napno, ko pa gre zrak iz pljuč, se čuje grozen, mozeg pretresujoč vzdih in konec je! Czolgosz je star 27 let, je visok 5 čevljev ter tehta okoli 140 funtov.

Vojska v Južni Afriki. Buri delajo naprej po svojem načrtu. General Botha daje Angležem dela in skrbi v Transvalu, general Delarey pa nadleguje Angleže v Natalu. Toda jednega burskega generala že dalj časa manjka, katerega so se Angleži zavoljo njegove bistroumnosti najbolj bali, to je general Dewet. O njem ni duha ne sluha več. Nihče ne ve, kam je izginil in kaj dela. Sumi pa se, da se je pomešal med Afrikanderje in da vodi njih ustajo. Saj je bilo pred kratkim slišati, da se je proti Angležem vzdignilo 20.000 Afrikanderjev.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. (Voditeljve nimamo.) Mi v ptujski okolici radi prebiramo vaš list. Saj vemo, da je pisan iz ljubezni do kmetov. To nam je zopet pokazal prvi članek v zadnji številki vašega lista z napisom »Kmet in meščan«. Sveta resnica je, če pišete, da gospodarske težnje kmeta in občana niso enake, ampak si nasprotni; in ravnotako je resnica, če pišete, da ako pogledamo v življenje, vidimo, da iz gospo-

prišel v beli duhovski obleki s štolom, ampak v črni suknji. Desnica mu je počivala na prsih, v znamenje, da nosi Telo Gospodovo po suknjo. Za trenotek je zrl po sobi okoli, potem namignil služabniku, ki je prišel z njim. Ta ga je takoj razumel, vzel iz škrinice belo suknjico in štol za duhovnika, sv. razpelo in dve voščeni sveči, kateri je takoj nataknil na svetilnik; ta je postavil na mizico, ki je stala na postelji, na obe strani sv. razpela. Duhovnik je vzel bolniški križ izpod suknje in ga položil pred sv. razpelo. Potem je oblekel belo oblačilce in del štol čez ramo. Patrik je opazoval te priprave s temnimi pogledi, že je odprl ustnice, da bi govoril, ko je doktor World roko zataknil za Patrikovo in mu šepnil: »Pojdite, gospod Bellini! Če svojega očeta ljubite, pustite ga zdaj z Bogom in njegovim služabnikom!«

Le nerad je šel Patrik z zdravnikom ven; čez nekaj trenutkov je tudi strežaj zapustil bolniško sobo in umirajoči je ostal sam z duhovnikom. Dolgo je moral strežaj zunaj na hodniku čakati; potem ga je poklical duhovnik, da je odgovarjal pri delitvi zakramentov sv. Rešnjega Telesa, zadnje popotnice, in sv. poslednjega olja. Sv. opravilo je bilo končano, in duhovnik je zapustil bolniško sobo ter čakal na hodniku, da bi prišel kateri izmed sinov.

Henrik in Patrik sta prišla takoj, ko jima je služabnik naznanil, da duhovnik želi govoriti z njima, predno odide.

»Moje opravilo je končano, gospoda« rekel je duhovnik s plemenitim poklonom, »zdaj najdeta početa mirnega in srečnega; ako umrje, pride z Bogom spravljen kot katoličan v večnost. Jaz naj vaju prosim, da gresta k njemu. Rad bi vama kako ustanovo za katol. sirote irskih izseljencev priporočil. Če hočeta željo očetovo spolniti, vama na njegovo prošnjo obljubujem svoje moči, da se to res plemenito delo izvrši.«

Brata sta se molče priklonila in pustila duhovnika, ne da bi mu besedice hvaležnosti privoščila. Ko sta prišla k očetu, je bil sam. Njegove roke so sklenjene mirno ležale na prsih. Oči so mu bile zaprte, le lahko v molitvi se premikajoče ustnice so kazale še življenje v njem. Onadva sta ga bolestno opazovala in nobeden si ni upal izgovoriti besedice, da bi mu ne kalil miru. Ali bolnik je le zapazil njihovo bližino in odprl oči. Podajima roko, ki sta jo, solzeč se, poljubila. »Oče!« jima je skoraj zazvenelo iz ust.

»Oh, moja sinova«, šepetal je bolnik, »zdaj sem srečen, saj umrjem z Bogom spravljen, in moja zadnja molitev bo, da tudi vidva najdeta to pot, toda prej ko jaz, ne še le na smrtni postelji...« »Vama je povedal

mojo zadnjo željo?« rekel je po kratkem molku, ker nista vedela, kaj bi mu na opomin odgovorila.

»Da, oče, vaša želja nama bo neizogibna zapoved«, odgovoril je Henrik.

»Bog vaju zato blagoslovi, otroka!« rekel je še šepetaje, »ali moje ime naj se ne imenuje — — — Vsaj v smrti hočem kaj dobrega skrito storiti. In zdaj naj zaspim — tako sem truden — otroka! Bog vaju blagoslovi!«

Tako je zaspal in spal spanje večnega miru, iz katerega se nikdo več ne zbudi. Patrik mu je lahko oči zatislil.

V.

Uro pozneje je Patrik Bellini še vedno sedel v razkošno opravljeni sobi pritličja in jokal; ni se solz sramoval, ljubil je očeta na svoj način prav po otroško. Vedno je ponavljal besede umirajočega očeta: »Zemeljski blesk je minljiv; pravi srčni mir se najde le z Bogom in v Bogu.«

»Je-li to resnično?« vprašal se je. »Oh ja, oče se je celo življenje trudil, da bi si pridobil bogastva in svoji hiši slavno ime — in sedaj je ležal, bled in mrzel; celo veličanstvo se je s smrtjo razsulo v prazen nič. Od svojega velikega bogastva ni vzel seboj

darskega občevarja med kmetom in meščanom vleče glavno korist meščan. Meščani si nabirajo bogastvo, zidajo si lepe hiše in lepe vile, si krasno uredijo vinograde ter sezidajo v njih lepe hišice, mi kmeti pa propadamo, naše kmetije pridejo zaporedoma na boben, in kupijo jih zopet večinoma le bogatci iz mesta. Kdor ni slep, mora to uvideti. Tudi mi kmetje nimamo nobenega sovraštva proti meščanom, niti jih krivimo v trgovanju z nami kake nepoštenosti. Da je tako slabo z nami, smo si največ krivi mi kmetje sami, ker ne držimo skupaj. Če imamo mnogo sadja, tedaj čakamo, da pridejo trgovci iz mesta ter nam povejo, za kako ceno nam hočejo kupiti sadje. Pravzaprav pa bi mi kmetje morali stopiti skupaj ter si reči, letos bomo prodajali po tej ali oni ceni. Trgovci se med seboj pogovorijo, kako drago bodo kupovali, mi kmetje pa se nič ne pogovorimo in zmemmo za ceno. In to je krivo, da smo mi v gospodarsko-trgovskem občevarju z meščani zmeraj na slabšem. Kakor se nam godi pri sadju, tako se nam godi pri vseh drugih pridelkih. Kmetje, mi moramo bolj skupaj držati, drugači ne bomo nikdar zagledali boljših časov.

Ti ljubi «Slov. Gospodar» pa nam odpiraj oči. Kar nas je razumnih kmetov, vemo, da nas ne hujškaš, ampak da nam kažeš samo golo resnico. Golo resnico pa moramo vedeti, sicer se ne bomo nikdar vzdramili iz spanja. Le budi torej slovenske kmete in popelji jih s svojimi nauki do njihovih svetih kmetijskih koristi in pravic.

Iz Dunaja. Zadnjič sem vam, cenjeni čitatelji «Slov. Gospodarja», poročal, da veje na Dunaju že zelo mrzel veter, a danes mi je naloga dana, vam javiti, da je dne 6. vinotoka vladala tukaj taka vročina kakor ob Janževem. V naši dvorani, akoravno je velikanska, bilo je neznosno vroče, kako bi tudi ne, bila je namreč prenapolnjena. Pesmi krasne, govori istotako, zlasti nas je cenj. g. Podlesnik izborno razveseljeval se svojimi šalospeli. Zahvalo smo dolžni tudi gospicama Krušičevi in Farčnikovi, katere ste tako umetno igrali na glasovir, spremljaje gosp. Podlesnika.

Govorniki niso bili samo iz društva «Zvezde», temveč nastopali so tudi razni govorniki iz že znanih nam društev «Krešimir» in «Prosvieta». Naš veleč. g. predsednik je sprožil misel, da bi se nabiralo zopet za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, koje ud je tudi naše društvo «Zvezda». Nabralo se je nekaj čez sto kron. — Ob tej priliki mi je bila dana priložnost opazovati naša najimenitnejša člana gosp. predsednika Puklina in g. Krušiča, kako so njima oči od veselja blestele, ko sta videla, da ne samo z

nič drugega ko dragoceno krsto. In še tega zadnjega ostanka minljivega bogastva ni čutilo mrtvo truplo, kakor bi tudi ne bi čutilo revne, lesene, iz šesterih desk in dveh deščic sestavljene krste. Je li resnično za temnimi smrtnimi vrati še kaj drugega, kar dalje traja ko vse pozemelske reči, kar je večno, neminljivo? Ako je večnost dvojna, kakor vera uči, ena z mirom, ki vedno traja, in druga z mukami, ki nikdar ne minejo, potem mora biti tudi človeško življenje tako vravnano, da se neminljivi mir tudi po smrti more nadaljevati.

To so bile resne misli, vsled katerih je Patrikovo srce nemirneje bilo, in ni mu bilo neprijetno, ko je nekdo potrkal na duri. Vstopila je usmiljena sestra in tako končala resno razmišljanje Patrikovo.

(Dalje prihodnjic.)

Smešničar.

«Lenoba!» zadere se oče nad svojim sinom, «ti še ležiš in solnce že tako dolgo sije!» — «Hm! sem mar jaz kriv», — odgovori sin in se kremži, — «da solnce pred dnevom vzhaja!»

navzočnostjo, marveč tudi v djanju vsak po svojem rad pokaže, koliko da mu je mar za blagor mile materinščine.

Da bo naše društvo rastlo, procvitalo na tuji zemlji v blagor in prid naše drage domovine, kličem vsem, kateri imate morebiti slovenske znanke na Dunaju, blagovolite njim dati naslov našega društva «Zvezde». Dunaj I., v Sonenfelški ulici št. 5.

Od Kapele pri Radgoni. (Narodna pravljica.) Kaj neki je že zopet pri Kapeli? Tako morebiti vprašate gospod urednik. Le počasi, gospod urednik, in lepo po vrsti kakor so hiše v Trsti in vse vam povem. Pa ne samo to, da se je neki dopisnik od Kapele v zadnji št. «Slov. Gospodarja» zmotil ter namesto roženvensko nedeljo pisal angeljsko nedeljo. No, kaj se hoče? Gotovo ni dobro pogledal v pratiko. Pa kaj je to? To ni tako mikavno, kakor neka čudna zgodba, ki se je zgodila pri nas in katero vam hočem tukaj površno opisati.

Bilo je v času, ko je začel izhajati «Štajerc». «Štajerc» pošlje tudi v našo faro moža, da bi razširjal «Štajerčev» evangelij. Pride v našo faro, hodi od hiše do hiše, toda nič in zopet nič. Že je silno žalosten, ne ve si pomagati, gleda bukve, katere je sprejel od «Štajerca», v katere bi imel vpisovati naročnike «Štajerčeve». Obrča jih na vse viže, pa joj, joj, nikjer nič. Slednjč odide nazaj v Ptuj. S kislim obrazom hodi krog tiskarne, ne upa naprej. Ali glej! K sreči pride ravno «Štajerčev» boter in ta ga spravi v tiskarno. «Štajerc» ga pokliče pred se in zahteva bukve od njega, da vidi, kaj je opravil. Pa glej: «Štajerc» zaskriplje z zobmi, plane ves divji raz sedež, vrže ubogemu možu bukve v obraz ter neznansko zakriči nad njim rekoč: Poberi se mi izpred oči in pojdi zopet v kapelsko faro, in ako za pol leta ne prideš s polnimi bukvami nazaj, spravim te v tiskarno sv. Cirila v Maribor, kjer boš vedno poslušal, kako razkrinkavajo tam naše laži, s katerimi slepimo in lovimo slovenskega kmeta ter obrekujemo katoliško duhovščino in vsakega poštenega Slovenca. To bode tvoje plačilo!

Mož naredi grozno kisel obraz, obljubi poboljšanje ter se splazi iz tiskarne in hajd zopet h Kapeli. Tu naleti na nekega že precej od «Štajerčevega» duha napolnjenega gospodarja in halo k njemu v službo. Takoj razodene gospodarju svoj posel in hajdiva skupaj na delo. V začetku šlo je sicer počasi, ker imajo Kapelčani precej trde buče za «Štajerčev» nauk. Zato se pa lotita najprej takih, ki niso nikdar nobenega časnika brali, ter takih, ki malokdaj ali pa nikdar cerkve od znotraj ne vidijo, in evo jih, že jih imata. Tako delujeta nekaj časa skupno in mož ima že skoraj polne bukve. Toraj se odpravi nekega dne zopet pred «Štajerca» in pusti svoj obrt dozdašnjemu svojemu gospodarju, kateri dela še zdaj sam na svojo roko. — Tako tedaj; zdaj veste gospod urednik, kako je prišel «Štajerc» v kapelsko faro in kako se razširja.

Če še pride mož, kakor je obljubil, gledat kaj k onemu, kateremu je izročil svoje roko-delstvo, kako mu kaj nese, in ako ga jaz slučajno kje srečam, prav gotovo mu izmaknem za en hip one bukve, v katere je načel čakal one nevedneže, kateri so si naročili ptujskega smrdljivca, prepisati si imena ter jih posljem vam, gospod urednik, da nam bodele vedli drugikrat poročati njih imena.

Iz celjske okolice. (Mi spimo.) Tukaj v Savinjski dolini radi prebiramo vaš list, ker nam prinese mnogo lepih novic iz našega obližja. A še tudi drugi vzrok je, zakaj nam vaš list vedno bolj k srcu prirašča. Iz predalov vašega lista vidimo, kako se spodnještajerski Slovenci gibajo. Tukaj zboruje politično društvo, tam se vrši občni zbor kmetijske zadruge, kje drugod zopet ima izobraževalno ali bralno društvo veselico z zanimivim poučnim govorom in gledališko predstavo. V naši celjski okolici pa je tako mrtvo. Političnega zborovanja za okolico že

ni bilo, da bi pomnili. Posledica tega pa je, da se v naši okolici vse bolj, kakor bi si kdo mislil, širi narodna mlačnost in nemškutarija. Ne zakrivajmo si oči, to je neovrgljiva istina.

Gospod urednik, mi vemo, da ste vi navdušeni za narodno probujo. Povejte nam torej, kako si naj pomagamo. Morda bi bili tako prijazni ter nam povedali, kdo so naši deželni poslanci, kajti mi smo od časa volitev že popolnoma pozabili na njih imena. Gotovo tudi ne bo škodovalo, ako nam poveste imena državnih poslancev, vsaj iz previdnosti, da jih tudi ne pozabimo, kakor na deželne poslance. Ali bi ne bilo dobro, da pišemo našim ljubim poslancem prijazna pisma z ljubeznjivim vabilom, naj pridejo kaj med nas.

Ako boste vi, gospod urednik, sprejeli ta dopis, potem se bomo tudi mi vam hvaležne izkazali. Kadar bodo prišli poslanci med nas, bomo vam vse lepo sporočili, kako in kaj se je godilo. To bo pa vaš list imel lepa in zanimiva poročila, a vi boste lahko zopet vsikliknili: Mi gremo naprej, mi Slovenci.

Vitanje. Dne 29. septembra t. l. je imel nekaj shod v Vitanju g. dr. Pommer? To je oni vsenemški somišljenik, ki se je izrazil na Dunaju nekoč nekemu svojemu g. soposlancu, da hoče ponemčiti Celje in njega okolico. Kaj je ta nemški poslanec na shodu govoril, ni znano. Je tajnost. Pač so pa po shodu razupili nemški listi, da je bila pri njem neka deputacija slovenskih kmetov, ki bi se mu bila neki zahvalila za delovanje ob povodnji. To novico smo čitali tudi v «Slovincu» precej prisiljeno. Jeli smo stvar poizvedavati, a našli, da ni istina. Tajnik vseh občin vitanjske okolice o tej deputaciji ničesar ne ve; še manje pa župani. Naj bi nemški listi povedali imena onih slovenskih kmetov, ki so se šli zahvalit g. dr. Pommerju. Morda je kakšen pijanček zastopal celo deputacijo? To je lahko mogoče. Prosimo torej vas, čemu bi se naši kmetje hodili zahvaljevat g. dr. Pommerju in zakaj? Mi kmetje že dobro vemo, kako smo dobivali po plečih, ko smo prosjačili za odškodnine po povodnji. Sploh pa g. dr. Pommer ni poslanec naših občin, — je nekdo drugi. Koncemkonca obvelja tole: deputacija slovenskih kmetov vitanjskih občin ni bila pri g. dr. Pommerju.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Prvi slovenski notar v Kozjem. Iz kozjanskega okraja nam pišejo: Po smrti rajnega dr. Filafferro-ta, notarja v Kozjem, bali smo se, da to notarsko mesto zasede zopet kaki naš nasprotnik, a vrli notarski substitut v Kozjem g. dr. Barle, da bo moral odriniti v Tržič na Kranjsko. Hvala Bogu! Naš strah spremenil se nam je v veselje, ker g. dr. Josip Barle bil je pred kratkim imenovan notarjem v Kozjem in tako ostane pri nas. Mi ga pa tudi res potrebujemo, ker gospod je silno izveden v svoji stroki in si je v kratkem času pridobil srca vseh, kateri so imeli pri njem kaj opraviti. Sliši se le en glas povsod in ta je: takšnega notarja smo v Kozjem potrebovali, moža resnico in pravicoljubnega, ki spoštuje mišljenje vsakega. Zato pa, slovenski kmet, ko prideš v Kozje in potrebuješ kakega sveta, kakega pojasnila, ne daj se vloviti od onih, ki ljudi po Kozjem lovijo, ampak obrni se zaupljivo do gosp. dr. Barle-ta in ne boš se kesal.

Sv. Ana na Krembergu. V Krembergu se je občespoštovani župan Al. Ornik odpovedal tej časti. Bil je 28 let župan in vestno opravljal ta posel ter ni nikdar rabil ni jednega tajnika in s tem občini prihranil lepih zneskov! Častimo ga in mu želimo, kot prijatelju «Slov. Gospodarja» in spoštovanemu starčku še mnoga — leta! — V Šitancih so si zopet izvolili starega predstojnika Jože

Črnčeca, in sicer je sedaj možek že od leta 1873 predstojnik, toraj služi že deseto dobo; to je dokaz, kako ga srenjčani ljubijo. Pred dvema letoma je okrajni zastop sv. lenartski in odbor občine Šitanci poslal okrajnemu glavarstvu prošnjo, da bi izposlovali, naj dobi Jože Črnčec za tako dolgo in vestno službo neko priznanje, a ni nam znano, kaj je s to prošnjo, ker ni duha ne sluha o njej! Upamo, da se kje najde in dobimo slovenskogoričani s tem neko — veselje. Svetovalca sta dva slovenska korenjaka: Peserl Franc in Kurnik Simon.

—k—

Poročilo o II. slov. katol. shodu je ravnokar izšlo. Cena 1 K. Knjiga obsega 252 strani in se dobiva v Katoliški Tiskarni v Ljubljani. Kdor se briga za javno življenje, si bo knjigo naročil.

V Krškem je otvorila gospa Miroslava Kessler, tople in mrzle kopeli, v svoji hiši sredi mesta, kjer je bila prej lekarna ranjkega njenega očeta g. Miroslava Bömches-a.

Iz sodnijske dvorane. Josip Petek, lovski paznik dr. Jos. Špešiča, je bil zatožen, da je ustrelil stričnika Špešičevega, jurista Feliksa Stampfla. Zgodilo se je to na lovu. Josip Petek je zatrjeval, da je nedolžen. Obsojen je po § 335 kaz. zak. na dva meseca ječe, poostrene vsakih 14 dni s postom. Jos. Petek je v svojem kraju na najboljšem glasu ter je oče 9 otrok. Ko je slišal, da je obsojen, začel je britko jokati ter še enkrat zatrjevati, da je nedolžen.

V Št. Lovrencu nad Mariborom se je ustanovila nova podružnica »Südmarke«.

Na Bizeljskem si je hotela vzeti življenje učiteljica gospa L. Stöger iz strahu, ker ji je nekdo povedal, da bo morala iti v norišnico v Feldhof.

Nemški uspeh. Štajerski deželni šolski svet je v sporazumljenju s štajerskim deželnim odborom določil, da se na šoli v Leitersbergu-Karčevini pri Mariboru ustanovi s 1. novembrom t. l. dva paralelna razreda z nemškim učnim jezikom.

Slovensko uredovanje. Naše občine se še vedno pri občinskem uredovanju večinoma nemškega jezika poslužujejo, in še vedno ne razvidijo, koliko na ta način svojemu narodu škodujejo. Pomisliti je le treba, da če občinski uradi vedno v nemškem jeziku uradujejo, da je potem naš klic po slovenskih uradnikih zastoj, kajti pri takem ravnanju lahko nemški uradniki zasedajo pri nas službe, ker tako skoro ni razločka od nemškega kraja. Pomisliti bi moral vsak narodnjak, da posluževanje slovenskega jezika ni nobeden šport, temveč se gre tukaj nič manj kakor za slovenski kruh. Bolj se bode držali slovensčine v pisavi in jeziku, več bode svojih bratov in sinov k kruhu pomagali; ako bode pa popustljivi, še bodo čni slovenski uradniki od nemških izpodrinjeni, kateri so sedaj na slovenskih tleh. Toraj vam kličemo občinskim predstojnikom, bodite ponosni na svoj jezik in poslužujte se povsod le slovenskega jezika.

Vitanje. Poleti so bili nasadi v vinogradih dokaj lepi. Deževno vreme koncem avgusta in začetkom septembra je pa vinogradnike oslabšalo. Ljudje imajo slabo upanje v trgatvi. Vino bo dobro. Bolje je pa žito, dasi se ga je nekaj scimilo v tritednem deževnem vremenu. Kar ga je, je jekleno. Sosebno je lep oves, ki mu je zdajšnja cena K 7— do 7-12.

V Gornjem gradu je umrl posestnik in tržan g. I. Kolenc. Naj počiva v miru!

V Celju se je poročil inženir g. Ernst Lichtenegger z gđc. Frido Rüpsl.

Iz Bočne. Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je ustanovitev samostojne fare v Bočni z odlokom dne 28. avgusta 1901 št. 25802 potrdilo. Med tukajšnjim prebivalstvom vlada vsled tega veliko veselje.

Iz Laškega pri Celju. Prišla je pred kratkim sedemnajstletna deklica v eno tukajšnjih prodajalnic k nemškemu trgovcu nekaj malega kupovat, in ta gospod ji pred njenim odhodom poda Štajerca z naročilom, naj ga doma čita. Pa ona vzame list v roke

in ga na drobne kosce raztrga, vrže mu ga pred noge in še pristavi: »Ni lepo za vas, da si ne naročite boljšega časnika nego tega nemčurskega lažnjivega ptujskega kljukca, da ga potem poštenim Slovincem vsiljujete.« Slava junaškemu slovenskemu dekletu!

Krajni šolski svet na Staricesti pri Ljutomeru se za podporo, katero je dobil za zidanje nove šole na Staricesti in sicer okrajnemu odboru za 600 K ter okrajni posojilnici v Ljutomeru za 200 K s tem prav prisrčno zahvaljuje.

Iz Šmarja pri Jelšah. Katoliško politično izobraževalno društvo je dne 13. okt. zborovalo drugikrat v Šmarju pri Jelšah. Na shod sta bila povabljeni dežel. poslanca dr. Srnec in dr. Dečko ter držav. poslanec dekan Žičkar. Deželna poslanca nista prišla, pač pa je prišel drž. poslanec g. Žičkar. Poročal je obširno o dogodkih v državnem zboru, o sklepih, važnih za kmetško ljudstvo in o svojih lastnih predlogih. O Koerberjevem ministerstvu je omenil, da skrajno natančno varuje takozvano »nemško narodno posest«, in da slovenski poslanci vsled tega ne morejo v narodnem oziru ničesar doseči. Izrekel je željo, da se državno-zborska kluba slovanski centrum in hrvatsko-slovenski klub združita. Potem je označil, kako nevarni so za Slovence bojeviti sklepi nemških shodov v Radgoni in v Mariboru, ako se izvedejo. Zahteval je, da mora vlada ravno nasprotno storiti, kar so zahtevali Nemci, potem bo pravična. Razjasnil je tudi, zakaj slovenski deželni poslanci ne gredo v deželni zbor. Zbrani zastopniki vseh občin šmarskega okraja so živahno odobraval izvajanja poslančeva ter mu izreklo popolno zaupanje. Na-to so navzoči kmetje izrazili marsikatero željo g. poslancu ter vprašali za pojasnjenje. Gosp. poslanec je točno in v zadovoljnost vseh odgovarjal. Slednjič je še kmet Stoklas v lepih besedah govoril o bedi kmetijskega stanu. Njegove besede so naredile globok utis. Red je bil izboren. Predlagalo in sprejelo se je tudi mnogo resolucij, katere še priobčimo.

Iz Marije Snežne na Velki nam pišejo, da je viničarja Petra Moleha doletela nagla smrt. Prejšnji dan še je bil zdrav in vesel, drugi dan pa so ga našli mrtvega. Star je bil 50 let. Bog mu bodi milostiv!

Obsojen na en mesec ostrega zapora s postom vsak teden in na sodne stroške je bil dne 10. t. m. pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju Pavel Spanžel, kmet v Podgorju, ker ni hotel nikake časti skazati duhovniku nesočemu dne 15. junija t. l. sv. popotnico boleniku.

Iz Pake pri Vitanju se nam piše: Pri občinskih volitvah je dne 8. oktobra t. l. zmagala poštena slovenska in krščanska stranka. Par nemškutarjev se je potikalo okrog naših mož; vse zastoj. Slovenska trdnjava v Paki stoji trdno. Veselo znamenje pri tej volitvi je bilo tudi to, da za edinega »Rodoljubovega« naročnika nihče ni maral; tudi tega smo pokopali.

Svarilo! Pišejo nam: Nek Mažar je razpošiljal letošnjo spomlad vabila na naročilo njegove »zgodnje korusze«. Obetal je, da njegova korusa tako zgodaj dozori, da se potem obnese še enkratna setev. Šel sem mu na limanice. Njegova korusa je dozorela res en teden poprej, kakor naša navadna domača. Bilo je pa prepozno, da bi se sejala še enkrat; a zrnje bilo je kaj drobno. Njegove korusze si jaz gotovo nikdar več ne naročim.

Iz Sevnice ob Savi se poroča: Pretekli teden je bilo pri nas prav veselo. Slišalo se je pokanje možnarjev, ker smo bili v trgatvi. Prav dobro je obrodila še stara trta in upamo, da bode letos stanovitno vino. Pa tudi novih nasadov je že precej, najbolj se razumejo v tej stvari M. Kozinc, M. Stegenšek, Ivan Kozinc, F. Dervenšek in Ivan Kranjc, ki so iz svoje lastne moči napravili ameriške vinograde. Prosili bi gospode poslance, da bi nam pomoč dobili pri vladi.

Kmet.

Kužna griža se je pojavila v Kozjanskem okraju v obilni meri, posebno v gornjem delu kozjanskega okraja prav hudo razsaja. Ta kužna griža zahteva mnogo žrtev v kozjanskem, šmarskem in celjskem okraju.

Kozjanska požarna bramba je imela dne 6. vinotoka svojo veliko vajo, katere so se udeležili tudi fajerberkarji iz Slatine in Rajhenburga. Če vprašate, kakšno povelje so imeli, vam lahko povem, da »tajč«.

Pesniška deputacija. V sredo zvečer dne 16. t. m. odpeljali so se iz Maribora na Dunaj sledeči gospodje: dr. Omulec, načelnik okraj. zastopa v Ormoži, prof. Zelenik, načelnik okrajnega zastopa v Ptuj, I. Roškar, namestnik načelnikov pri okraj. zastopu v Št. Lenartu in Janez Čep, občinski predstojnik iz Vilcoma v imenu poškodovancev iz mariborskega okraja. Ta deputacija predstavila se je v spremstvu državnih poslancev Robiča in Ploja ministerskemu predsedniku in poljedelskemu ministru s prošnjo, naj c. kr. vlada pomaga prvič tistim, katerim je Pesnica letos toliko škode naredila in naj ona spravi tudi v tek regulacijo te reke, ker deželni zbor štajerski tega ne izvrši. Natančno poročilo o uspehu te deputacije sledi. Mi že sedaj izrekamo hvalo tem možem, ki kot pravi zastopniki našega ljudstva nastopijo pravo pot in se ne ustrašijo nobenega truda, da bi le mogli našim ljudem pomagati.

Nemčurji propadli. Na Dobrni pri Celju so hoteli pristasi štajerskega nemčurstva zlesti v občinski odbor. Zmagali so zavdni slovenski volilci.

Volitev župana na Teharjih. Pri volitvi župana na Teharjih je Slovincem nasprotna stranka izvolila za župana Karola Goriškega, svetovalci pa Antona Peera, trgovca v Štorah, Martina Vizjaka v Bukovem žlaku, Jožefa Pfeifferja, pisarniškega ravnatelja tovarne v Štorah in Karola Rezarja v Kresnikah. Slovenski odborniki so sli pogumno na volišče, kjer pa so zaradi manjšine za dva glasa propadli. Odbornika Karol Rezar in Koštomaj, ki sta po neprevidnosti s pomočjo slovenskih glasov v odbor prišla, sta sedaj kakor tudi poprej z nemškutarji volila.

Sv. Bolfenk pri Središču. Tukaj je ta teden od 13. okt. do 17. okt. bratva končana. Vsaki je naprešal več, kakor lani, in več kakor se je nadejal. Mošt bo zelo dober, bolji od lanskega; cena pa proti lani čudovito nizka. Nekateri od malih posestnikov prodajajo 1 lit. po 30 v. Dober mošt prodajajo po 36 v. Tukaj se dobi še lansko vino. Nasi prekupei ne puščajo pravih kupcev h kmetom. Ko je nek davkar slišal, da se dober mošt dobi za toliko krajcarjev, koliko ima stopinj t. j. 18—19 stopinj, se je prijel za glavo, rekoč: Kako bote vi kmetje plačevali dačo, če ne bote dražje prodali mošta!? Mi kličemo na to kmetom: Kmetje, zadrug je potrebno! Snujte zadrug, in skrbite, da bodo ustanovljene zadrug, ki bodo pristopale k zadrugam in skrbite, da bodo delovale. Začnite povsod v zadrugah z malim n. pr. z jajci in kuretino, s petroljem itd. Napačno je, ako pričakujete, da bo kaki trgovec podjel, ga ne bote dobili, kakor ga ne dobe n. pr. v središki zadrugi, in zato ta trdno kliče: kmetje, začnite sami promet.

Iz drugih krajev.

Na križ se je pribil. »Bozener Zeitung« poroča, da so v bližini Welschmetza našli nekega blaznega, ki je napravil križ in si levo roko pribil na križ. Reveža so sneli in prepeljali v bolnico.

Češki dijak in avstrijska železnica. Pred več tedni prišel je k blaženi železnične postaje v Teplicah praški dijak imenom Dvoržak ter zahteval vozni list v češkem jeziku. Uradnik pri blagajni pa ga ni umel in dijak se ni hotel posluževati drugega jezika, odšel je brez voznega listka v vagon. Ko pride v

vagon sprevodniku, zahtevajočemu od njega vožni listek, pové, da ga nima in zakaj da ga nima. Toda pomagalo ni nič, moral je plačati kazen. Mladi Čeh je proti temu vložil priziv pri vodstvu železnice, z motivacijo, da on ni kriv, da ni imel listka, ker ga je pravilno zahteval od uradnika, da pa ni njegova krivda, ako uradnik ne umeje češki, kakor bi bila njegova dolžnost. Od tega dijaka bi se mi Slovenci lahko učili marsikaj.

Cloveka ustrelil in — pohvaljen. Na Dunaju je v bližini centralnega pokopališča vojak Stanko Lowienic, ki je stal na straži, ustrelil delavca Sebastijana Ledererja, ker se le-ta na opetovani vojakov klic ni brigal in je nadaljeval svojo pot. Vojak je prišel v preiskavo, ki je pa dognala, da se je v službi pravilno obnašal. Vojak je bil radi čuječnosti na straži pohvaljen in dobil je korporalsko čast.

Preosnova naših pešpolkov. Listi poročajo, da predloži vojno ministerstvo še v tem letu državnemu zboru načrt zakona, vsled katerega se bodo naši pešpolki preosnovali. V smislu tega zakonskega načrta bi obstojal vsak pešpolk iz treh mest kakor prej, štirih bataljonov; iz ostalih 102 bataljonov pa bi se ustanovilo 34 novih pešpolkov tako, da bi imeli potem 136 pešpolkov. Ob enem poročajo listi, da se vojno ministerstvo bavi z vprašanji dveletne stalne službe in pa z napravo nove uniforme za infanterijo.

Vodstvo gradbenih del novih železničnih prog. V železniškem ministerstvu se je ustanovil poseben oddelek za nadzorovanje gradbenih del novih državnih železnic. Ta oddelek bode stal odslej pod jednotnim vodstvom jednega tehnično izobraženega uradnika, ki bo nosil naslov ces. kr. sekcijskega načelnika in ravnatelja železniških gradenj in bode direktno podrejen železniškemu ministru. Ta oddelek se bo imenoval »Ravnateljstvo železniških gradenj« in bode razdeljen na več tehničnih in pravnih pododdelkov. Temu oddelku bodo podrejena c. kr. vodstva železniških gradenj, ki bodo ustanovljena ondi, kjer se bodo gradile nove proge. Ta ravnateljstva bodo imela nalogo izvrševati odredbe železniškega ministerstva in glavnega ravnateljstva za gradnje novih državnih prog.

Kralj Edvard in veletržec. Za časa svojega nedavnega bivanja v Fredensbourgu se je angleški kralj vozil vsaki dan na avtomobilu, in sicer tako hitro, da je vse bežalo pred njim. Pri vsem tem se je zgodilo več nesreč, a med temi tudi ta, da je avtomobil povozil psa nekega trgovca. Ta poslednji je zahteval za odškodnino 100 kron — ali pa da ga kralj vsprejme v avdijenco. Drugi dan je prišel trgovec vprašat, da-li ga kralj vsprejme? Pobočnik kraljev je pritrdil. Veletržec je bil uveden v kraljevo sobo, a kralj se mu je približal, dal mu sto kron in odšel molče, kakor je došel molče. Veletržec je bil osupnjen in je odšel misle, da je morda vendar bolje imeti v žepu sto kron, nego pregovoriti par besedij s kraljem Edvardom.

Kandidat — znorel. Iz Budimpešte javljajo, da je Bela Vadnay, propadli kandidat v Vesprimu, znorel radi tega, ker je propal. — Došel je te dni v ministerstvo notranjih stvari in tam je hotel ubiti državnega tajnika Szella, brata ministerskega predsednika. Vadnay misli, da je rečeni tajnik največ kriv, ker je on propal. Grozno nakano sta preprečila dva policaja, ki sta pravočasno posegla vmes.

Sedem zapovedi, kako varovati svoje oči do starosti. 1. Ako te pri delu začno boleti oči in ti oko solzi in te v očesu zbada, ali ako se ti blišči pred očmi, nehaj takoj delati, da ti oči odpočijejo. Čez nekaj časa zamoreš zopet prijeti za delo, vendar ako čutiš le najmanjše bolečine v očeh, odpočivaj takoj. 2. Pazi, da je dosti svetlo, kjer delaš in da ti prihaja svetloba od zgor ali od leve strani. 3. Ako imaš slabe oči, ne čitaj nikoli, kadar se voziš, bodisi z vozom

ali z železnico. 4. Ne čitaj ležeč. 5. Ne čitaj ako ozdravljaš od kake bolezni. 6. Svoje oči si obvaruj najbolje, ako se primerno hraniš, zmerno delaš in se dovolj šetaš in giblješ. Spi zadosti, a ne preveč, zaradi tega si tudi ne smeš preveč utrujati oči, ker utrujene oči potrebujejo tudi več spanja.

Prebrisan žid. V Karlovih Varih se je zdravil žid Osim Ackermann, doma iz Galicije. Vsake toplice so drage, ni čuda, da je Ackermann pri vsi svoji varčnosti zapravil precej denarja. Zdaj bi moral še plačati stroške za železniško vožnjo domov. A zvita butica si zna pomagati. Gre ter ukrade nekaj sadja in jajec, za kar so ga zaprli. Po prestani kazni ga pošljejo kot odgonca v domovinsko občino.

121 let star. V rumunskem mestu Belcesti je umrl te dni tamošnji meščan Jurij Chele v dobi 121 let. V mladosti je Juri Chele živel lahkomisljeno in potratno. Na stare dni pa se je izpametel. Samo jedel je dosti, in je pri vsej svoji visoki starosti prenašal več pijače, nego vsak mlad človek. Nevarno bolan ni bil nikdar.

Glasilo beračev. V Parizu izhaja jako čuden list »Glasilo beračev«. Ta list je avtografičan in poroča natanko o vseh krstih, porokah, kateri obljubujejo beračem bogato žetev. V listu je dalje natančen imenik naveden. Končno slede še druga koristna »društvena« poročila.

Proti dvoboju se namerava ustanoviti v našem drž. zboru zveza tistih poslancev, ki nasprotujejo dvoboju. Ta zveza izvrši organizacijo nasprotnikov dvoboja.

Avstrijski vojaki snažili Prusakom čevlje. »Budapešti Hurlap« se poroča: Ko se je nedavno pruska vojaška godba pripeljala na Dunaj, zapazilo se je, da se ji je takoj pri izstopu iz železniških vozov približal oddelek avstrijskih vojakov. Vsak avstrijski vojak je imel v rokah kartačo za snaženje čevljev. Naši vojaki so se vrgli pred Prusaki v prah na kolena in gg. Prusakom snažili čevlje. Občinstvo je ob tem prizoru glasno mrmralo.

V Neapolju se ni pojavil noben nov slučaj kuge.

Umoril soprogo. Kakor poročajo iz Budimpešte, je zabodel 11. t. mes. delavec Franc Sedök svojo ženo z nožem ter jej potem prepral trebuh. Sedök je bil že nekaj časa sem jako nervozen in je storil morda ta strašen čin v hipni blaznosti.

Carja je prosil — ognja. Glasoviti francoski glumač Febore je gostoval l. 1891. v Petrogradu. Neki večer se je šetal v zimskem vrtu. Po potu mu je ugasnila smodka. Zaradi tega je pristopil k nekemu častniku in ga poprosil ognja. Častnik je za trenutek obstal; potem pa mu je ponudil svojo gorečo cigareto. »Vi ste Francoz, gospod?« ga je vprašal častnik. — »Sem.« — »Gotovo ste prvokrat v Rusiji.« — »Da.« — To se mi je zdelo; zato niste pozdravili onega gospoda, ki je bil poleg mene, ko ste me poprosili ognja.« — Tisti visoki gospod? Kdo je on? — Niste ga poznali?« je rekel častnik. »To je bil car!« — »Ste-li gotov?« — »Tem gotoveji, ker je moj oče...« je rekel car Nikolaj II.

K Rimu! Dočim Nemci iz Prusije razvijajo agitacijo »Proč od Rima«, protestantje v Ameriki pristopajo k rimsko-katol. cerkvi. Nedavno je bilo po P. O'Connerju v newyorskimi cerkvi sv. Frančiška Sal. sprejetih v katoliško cerkev 40 protestantov, mej katerimi so odlični profesorji, pisatelji, časnikarji, umetniki in tudi nekaj bivših protestantskih pastorej. V preteklem letu je samo v New Yorku prestopilo 900 oseb od protestantizma v katoličanstvo. »Res čudno«, dejal je nek newyorski protestanski govornik, dobri nas zapuščajo, slabi in dvomljivi elementi pa prihajajo k nam!

Junaškega duhovnika so dne 4. t. m. sprejeli v bolnico za kužne v Nisido, ki se je odločil s prefektovim dovoljenjem žrtovati, če treba, tudi svoje življenje za rešitev

duš nesrečnih bolnikov. Ta junak je župnik v Furrigrotti, Anton Guagno. Duhovščina in župljani so mu povodom odhoda priredili velike ovacije.

Devet oseb obsojenih na smrt. V Karkovu na Ruskem so te dni radi raznih roparskih umorov obsodili na smrt devet cigánov.

Policijska zvijačnost. Meseca avgusta je bila iz cerkve Santa Sabina v Rimu ukradena Sasseferratova sloveča slika Matere božje. Policija je prišla pač tatov na sled, ne pa tudi sliki, vsled tega ni tatov aretirala, ampak jim nastavila past, v katero so se tudi res ujeli. Tat neki portir Felice, je v neki družbi, ki se je dalje časa zbirala okrog njega, izvedel, da je prišel v Rim bogat Anglež, ki silno dobro plačuje vsakovrstne umetnine. Felice seveda ni vedel, v kaki družbi je, kjer je to izvedel, so bili sami detektivi in da je bil tudi bogati Anglež — italijanski detektiv. Felice si je potom nekega posredovalca izgovoril za sliko 10.000 lir, a ko je z ukradeno sliko prišel k Angležu, ga je policija prijel.

Kako štajerski Nemci širijo svoj jezik. »Slovincu« se piše: Po nekaterih slovenskih krajih Štajerske dajo Nemci prepisavati svojim otrokom in otrokom slovenskih starišev ali pa jim ustno ponavljajo naslednjo »nemško molitvico«: »Gelöbnis: Wir geloben, von nun an unter einander nur deutsch zu sprechen. Wer das versprechen nicht hält, ist ein Schuft und muss bestraft werden. — Gebet: Vor den Menschen, die uns im Deutschen hinderlich sind, beschütze und behüte uns, o Gott, wir bitten dich. Sie schaden uns im irdischen Leben und werden uns in der Not keinen Pfennig geben. Wir aber wollen stets das Deutsche lehren und unsere Feinde gar nicht hören. — Dieses Gebet sollten deutsche Eltern ihren Kindern täglich nach dem Aufstehen hersagen lassen!« — Napram takemu vstrajnemu širjenju nemščine so na slovenski strani žalostni pojavi, da slovenski rodoljubi s svojimi otroci nemško govoré.

Deklica živa zgorela. Goriški listi poročajo: V hiši št. 3 v ulici Colonia v Stračicah stanuje družina Sušič. Jože Sušič, oče treh otrok, je delavec v tovarni v Stračicah. Ker pa mož premalo zasluži, da vzdrži svojo družino, zaslužila je tudi njegova žena nekaj novcev s tem, da je hodila pomagat v tovarniško kuhinjo jedno uro dopoldne. Minuli petek je šla Sušič zopet na svoje delo, doma pa je pustila svoje tri otroke, deklice, jedno enoletno, jedno triletno in jedno petletno, ki jej je bilo ime Mercedes. Vse tri je zaprla v stanovanje, naročivša jim, da bodo mirni, ključ od stanovanja pa je izročila v pritličju stanujoči Katarini Mrak ter odšla. Ne dolgo potem pa začuje Mrak neko otročje vpitje, pogleda in vidi triletno deklico Sušičevo, ki je odprla okno in kričala doli, da njena sestra Mercedes gori. Mrak se je tega tako prestrašila, da se za hip ni mogla spomniti, kam je dejala ključ od Sušičevega stanovanja. K sreči je delal na strehi zidar, ki je tudi slišal klicanje deklice. Hitel je po lestvi skozi okno in tu se mu je prikazal strašen prizor: petletna Mercedes je klečala v kuhinji na tleh in bila vsa v plamenu. Zidar ji naglo odtrga z života obleko, a bila je strašno opečena. Da jej piti vode, a pri tem je revica izdihnila svojo dušico. Ko so poklicali dr. Pitamica, je ta konstatiral, da je deklica vsled opeklin po životu, rokah in nogah umrla. Tudi lasje so jej popolnoma zgoreli.

Društvene zadeve.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči gospodje: prof. Vreže 20 K, medicar Dufek 10 K, župnik Pet. Skuhala 1 K, N., duhovni svetovalec lavant. škofije 18 K 70 v, prof. dr. Medved 10 K, spirital Rud. Janežič 5 K.

Sv. Bolfenk pri Središču. Piše se nam: Vi pišete, da se je pri Sv. Bolfenku osno-

valo toli potrebno bralno društvo «Lipa». Toda kakšno bo to društvo? Ustanovil ga je neki mladenič, ki je v zvezi s tukajšnjim nadučiteljem Slancem, o katerem ste ob času volitev pisali, da je jungovec, in vi ste pisali golo resnico. Zvedeli smo, da to bralno društvo dobiva novine «Slov. Narod». Torej bo skušalo od liberalcev povzročiti prepir med brati zanesti tudi k nam. Kajti v listih, ki bodo društvenikom na razpolago, se bo zmerjalo največ čez duhovnike in cerkev, liberalne advokate in jungovske učitelje pa se bo hvalilo. G. urednik, kako bodočnost želite takemu društvu? Mislimo, da nobene. — Priprost bolfenski fant.

Cerkvene zadeve.

Svetega Antona kruh za siromake.

(Konec.)

Leta 1893 je pisala neki osebi: «Češčenje sv. Antona se vedno bolj širi, kakor cveteče drevo vedno globlje poganja svoje korene in razprostira svoje zelene veje, tako se širi ta pobožnost. Svet se bode še čudil delom usmiljenja. Slednji mesec sem dobila 600 pisem, iz katerih veje ponižnost, hvaležnost in ljubezen do bližnjega. Vedno več miloščine prihaja za prejete milosti. V maju se je darovalo sv. Antonu v čast 2184 K, v juniju 3200 K, v juliju 3600 K, v avgustu 4135 K. Iz Rima, Avstrije, Belgije, iz Algira in iz celega sveta prihajajo nakaznice z milodari. Naslovi so v časi kaj zanimivi: Kapeli sv. Antona v Toulonu, ali pa: St. Antonu v Toulonu, ali: Vernej častilki sv. Antona v Toulonu.

Sedaj pa nekaj uslišanih milosti v naši bližini v novejšem času. Neki gospod že blizu večnosti se še vedno ni hotel spokoriti. Njegova hči obljubi sv. Antonu 20 K za kruh siromakom, ako se oče spreobrne. V tisti noči se bolnik nenadoma v postelji zravna in pravi s trepetajočim glasom: Ali je tukaj, ali je tukaj? Strežnik ga vpraša: Duhovnik? Da, pokličite ga! Duhovnik pride. Celo skesano se spove bolnik, in eno uro pozneje izdahne svojo dušo.

Ravno tistega časa me pokliče neka stara in celo nevoljna gospa. Pravi mi, že celo leto prosim sv. Antona, da bi mi pomagal v moji nevolji. Polna protina ne morem opravljati svojih opravil, dekle pa plačevati ne morem. Drugega nimam kakor malo letno pokojnino, in eno lotrijsko srečko. Vsaki dan sem prosila svetnika, da bi srečko zadela, in sem mu obljubila 200 K za kruh siromakom, ako me usliši. Uslišal me je, pa ne kakor sem želela jaz, ampak naklonil mi je vse večjo srečo. V kratkem sem podedovala nepričakovano 45.000 K. Za to sem poslala po vas, da vam izročim obljubljenih 200 K. Še mnogo drugih slučajev se je prigodilo. Naj zadostujeta ta navedena.

Sveti Anton blagruje one, ki izpolnijo svojo obljubo, pa tudi brez kazni ne ostanejo oni, ki tega ne storijo, ako je uslišana njihova prošnja. Neka gospa v našem mestu je obljubila 100 kilogramov kruha za siromake, ako sv. Anton izprosi neko posebno milost osebi, katero je jako ljubila. Sv. Anton jo je uslišal, kar nam je z velikim veseljem razodela, a na kruh je pozabila gospa. In kaj se zgodi? Za dva meseca je umrla nagle smrti nji toli priljubljena oseba.

Tudi mi smo včasih v kaki telesni ali duševni zadregi, kaj, ko bi se tudi mi na enaki način približali sv. Antonu? Način je zelo priprost. Če ti zbolí kaka draga oseba itd., obljubi sv. Antonu kruha za siromake, kolikor pač po svojih okoliščinah premoreš, ali v naravi, ali pa v denarju. Če te je sv. Anton uslišal, ne odlagaj izpolniti svoje obljube, če ne, ti ni treba dati ničesar.

Po drugih krajih je seveda še več siromakov kakor pri nas, da jih morajo v posebnih sirotiških preživeti, a neka posebna vrsta siromakov se nabaja tudi pri nas, ki

so onim precej podobni. Ti so ubogi dijak. Marsikateri nadarjeni fant hrepeni po učenju, pa mu to ali popolnoma ni mogoče, ali pa siromak lačen izvršuje svoje učenje. Takim sirotam v pomoč so rodoljubi osnovali dijaško kuhinjo povsod, kjer so srednje šole, v katerih dajejo ubogim dijakom hrano brezplačno. Število podpiranih dijakov se ravna po milodarih, ki prihajajo iz rok usmiljenih.

Na Ogrskem, v Bosni in po drugih krajih našega cesarstva so že postavljene pušice sv. Antona za kruh siromakom. Mi Slovenci jih še nimamo. Kaj pa, ko bi si jih obesili v dijaških kuhinjah? Postavim: Ti imaš kako zamotano tožbo, reči: Sv. Anton! če bo se pravda srečno razvzljala, darujem 5 K dijaški kuhinji v pušico za siromaške dijake.

Ali ne bi bil to priličen kruh sv. Antona za siromake? Ps.

Iz ptujske okolice. Dandanes se povsod ljudstvo giblje in napreduje v narodnem in v duševnem življenju. Tudi v župniji sv. Petra in Pavla napredujejo v duševnem življenju. To pričujejo Marijine družbe in III. red sv. Frančiška. Marijina družba deklet že obstoji par let in jih je vpisanih nad dve sto. Marijina družba mladeničev se je ravno to leto pričela. Mladeniči so se pripravljali za slovesen sprejem že skozi šestnedeljsko pobožnost v čast sv. Alojzija. V nedeljo 23. junija so imeli mladeniči prvo skupno sv. obhajilo pri pozni sv. maši, pri kateri so tudi svetili, popoldne pa slovesen sprejem. Bilo jih je sprejetih okoli 25 mladeničev. Marsikateremu opazovalcu v cerkvi so od radostnega veselja solze polile lica, ko je videl, kako slovesno so sprejeti mladeniči v Marijino družbo, kako jih je lepo videti z družbenim znakom, Marijino svetinjo, pripeto na prsih, z gorečo svečo v rokah. V nedeljo 15. septembra, «Ime Marije» pa so imeli mladeniči Marijine družbe prvi procesijo na ptujsko goro. Ker jih je le okoli 40 mladeničev zapisanih, so č. g. o. Lenard Vaupotič, voditelj Marijine družbe, povabili še može, naj se udeležijo procesije. In res krasno velika procesija samih mož se je pomikala čez Ptujsko polje k Materi Božji na ptujsko goro, prepevaje lavretanske litanije in Marijine pesmi. Res jako izborna so možje peli in daleč se je razlegal orjaški glas. Na ptujski gori so imeli č. g. o. Lenart pridigo in sv. mašo in mladeniči Marijine družbe skupno sv. obhajilo. Popoldne ob 2. uri «slovo» od Matere Božje na ptujski gori in odhod. Slovesne večernice pa v domači župni cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptui. Čast in hvala vsem udeležencem te procesije, ki je bila v sklep sv. leta.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Gosp. Dominik Raktelj, znani vglasbitelj orgelj iz Gaberja pri Celju, je na Črešnjevcu v petih dneh popravil za čudno malo ceno 30 kron orglje, katere je slavní Ferdinand Malohovski leta 1877 v Ljubljani izdelal. Ker so se tekom časa močno razglasile, jih je zgoraj omenjeni g. Dominik Raktelj vse lepo predelal, vglasbil, posebno pa pedal tako srečno vredil in popravil (8 spremenov), da je kar veselje poslušati orglje, ki tako lepo vsaka svoj glas izgovarjajo. Temu se ni čuditi, ker je g. Dominik Raktelj najstarejši učenec slavnega Goršiča, ki slavi daleč po naši domovini kot izvrsten izdelovatelj orgelj. Izkazal se je kot pravega mojstra, kot solidnega in vstrajnega delavca, ki razume svojo stroko. Zato ga spodaj podpisani kar najbolj priporočam vsem, zlasti veleč. kn. šk. župnijskim predstojnikom za delo. — Janez Sušnik, župnik.

Rožni venec v vojašnici. Pred nekaj leti je našel učenec višje vojaške šole molek pod klopio šolske sobe. Zasmehovaje ga pokaže tovarišem: «Kaj se vse med nami najde — v vojaški šoli — rožni venec — ni li to čudno?» — Bilo je to uprav pred glavno skušnjo. Izpraševalni zbor, na čelu mu mar-

šal, stopi v sobo in začne izpraševati. Neki mladenič, Alfonzij po imenu, je prekosil vse svoje sodruge po možatem nastopu in točnih, jasnih odgovorih. Po končani izkušnji stopi imenovanec zopet pred klopi in dvigne molek: «Kdo je torej izgubil rožni venec; bedak je gotovo, kdo ga je nosil in puhloglavec.» Kar se dvigne Alfonzij in možato spregovori: «Molek je moj; najdražji spomin na umrlo mi mater, ki mi ga je izročila na smrtni postelji. Takrat sem ji tudi obljubil, da ga izmolim vsak dan.» Mirno brez besedij mu ga vrne. Ko pa se vrne maršal daril delit, izve vso stvar, ki se je mej tem izvršila. — Prvo darilo dobi Alfonzij; zraven pa še maršalovo pohvalo: «Vrli mladenič, le tako naprej, glej tudi moj vedni spremljevalec je — rožni venec.» Postal je ta mladi molilec rožnega venca častit vojščak in odličen junak. Iz «Danice».

Gospodarske stvari.

(Piše Ivan Vuk.)

Kaj naj začnemo z izabelinim vinom? To je vprašanje, s katerim se ukvarja ubožni vinorejec, ko mu ponujajo za grozdje ali mošt pičo plačo. Da kaj naj storimo? Po mojem mnenju bi bilo najboljšje, ako obdržimo kapljico doma in jo porabimo za domačo rabo, posebno bi to priporočal vinogradnikom, ki imajo vino v manjši meri. Zakaj ne bi smel vinorejec piti doma svoj pridelek, za katerega je trpel celo leto ter bil v vednem strahu, da mu Vsegamogočni še odvzame ta pridelek. Kaj pa imamo od tega, če prodamo to vino za tako pičo denarje. S tem se ne bode ničesar plačalo, pač pa se bo v pest smejal kupec, da je dobil tako poceni vinorejčeve žulje. On si bo seveda na ta ali drugi način poboljšal vino, seveda ako bi se izvedelo, bi zapadel kazni, in tako vino proda potem kot zlahtno. Toraj pij rajši doma in ne bogati s svojim delom lahkoživne vinotrčce. Najbolje je seveda, ako se poprimemo sajenja zlahtnih trt.

Kaj naj sadimo v vinograd? Čudno vprašanje! V vinograd sadimo ja vinsko trto. Seveda sadimo vinsko trto, pa kakšno?! Letošnja jesen nas uči, da moramo saditi samo zlahtno trto, ako hočemo izhajati in dobro prodati naše pridelke. V zadnjem času se je ljudstvo zelo poprijelo sajenja izabele. Vино izabele ni kaj posebno priljubljeno v gospodarskih krogih in ravno tukaj se spiše največ vina. Ubogi vinogradnik se muči celo leto z vinogradom, v jeseni pa še nemore spečati svojega pridelka ali pa le z majhno pičo ceno. Dragi moj, pomisli! Ko si začel saditi izabelo, bi rajši sadil zlahtno trto, seveda bi te nekoliko več stalo nakup ključekov, pa bi imel sedaj že zlahtno vince, katero bi z lehkoto prodal. Toraj, kedor še ima kaj za saditi, naj sadi samo zlahtno trto, taisti pa, ki imate izabelo, pa je bolje, da jo nadomestite z zlahtno, ali pa ako se ne bojite trtne uši, da jo pocepitate z zlahtno. Samo to le v tem slučaju, ako se ne bojite trtne uši, ker kakor je znano, tudi izabelo uniči in tako bi imeli dvojno delo, namreč sajenje, cepljenje in grobanje, pozneje pa bi bilo še vse za nič.

Tropine, hvalevredna živalska piča. Da se dajo tropine z uspehom porabiti za krmljenje živine, je še marsikomu neznano, ali pa le na pol. V tropinah se nahaja še več ali manj mnogovrednih snovi. Najboljša snov je še ostali sladkor. Za eno glavo goveje živine se računi 2—2 1/2 kg pri vsakem krmljenju, kar pa mora biti zmešano s peso (runo) ako pa te ni, pa z rezanico. Omeniti je le, da je to hasnovito le pri goveji živini. — Ker pa se vse na enkrat ne more porabiti, se ravna tako-le: Izkoplje se dokaj globoka jama in ako imaš starih obrabljenih sodov, spusti ga v jamo. V ta sod (velja tudi samo v jamo) deni tropine, katere moraš dobro potlačiti, da ti ne bodo postale kisle ali celo plesnive. Ko si spravil vse v sod, pokrij ga s slamo in navrh še deni 60 cm debelo zem-

lje. Ravno tako se ravna tudi s tropinami, ki so ostale pri žganju.

Kaj se dela iz droži? Iz droži se dela močno žganje; vendar bi jaz priporočal posebno tistim, ki jih imajo v večji množini, da jih sprešajo. V drožih je namreč dosti vina. To se dela tako-le: Ko se vino pretaka, se vzamejo droži in se spravijo v prazen sod. To se dela tako dolgo, dokler ni vse vino pretočeno in vse droži skupaj. Potem se napolnijo droži v vreče, ki so s celega platna v dolgosti 1 m in 40 cm širokosti ter se na navadni preši sprešajo. Stiskati se mora počasi, ker bi drugače vreče spokale. Vino, ki se pri tem dobi, mora se hitro v

dobro žvepljani sod spraviti, ker bi drugače porjavelo. Iz droži se dobi $\frac{1}{2}$ in $\frac{2}{3}$ vina n. pr.: iz 100 litrov droži dobiš 50 litrov in še več čistega vina. Ostale droži pa se porabijo za mešanec ali pa se prodajo v fabrike, da se dela iz njih neko črno barvilo.

Vse p. n. gospode, ki so dobili „Almanah“ slovenskih bogoslovcev, pa še računa niso poravnali, uljudno opozarjamo, naj blagovolijo dotični znesek poslati pod naslovom: Valentin Kropivšek, bogoslovec v Mariboru. Cena iztisu je 2 K 40 v, s poštnino vred 2 K 60 v.

Listnica uredništva. Dopisniku iz Ptuj: Na dopise brez podpisov se ne moremo ozirati, ker lahko obsedimo. Sicer pa morate vsaj nam naznaniti, na ktere dogodke in osebe se ozirate! — X. Y. Z.: Torej naš zadnji članek „Kmet in meščan“ so razumeli okoličani in meščani? Dobro! Za poročilo, koliko vil ima že „ubogi“ Ornik, se zahvaljujemo in ob priliki vse porabimo. — Kmetu v Gornji Radgoni. Kaj še! Urednik „Štajerca“ je upokojen poštni uradnik, ne pa kmet. In tudi slovenskega kmetijskega rodu ni, ampak Nemec. Ne zna niti slovenski. On piše „Štajerca“ nemški in da svoje spise na slovensko prestavlja. Zdaj boste marsikaj razumeli. Vam in vsem vaščanom pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec 12. okt. 1901. 55, 16, 77, 72, 44
Dunaj „ „ „ 20, 40, 86, 34, 31

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Slivovko, jamčeno, naravnočisto, v vsaki količini, katero v izvrstnosti in konkurenčni ceni nobena trdka ne prekosi, prodaja več let obstoječa in po širokem znana „Žganjarija Lesjak“ v Brezovcu, pošta Rogatec (Rohitsch). 483 3—3

Hiša v Studencih z vrtom, vodnjakom in kletjo, blizu sv. Jožefa, se takoj prodaja. Naslov pri upravništvu. 484 10—4

Posestvo na Drvanji pri Sv. Ani na Krembergu, (36 oralov), obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika, vinograda, gozdov, zidane hiše in gospodarskega poslopja, v dobrem stanu, prodaja iz proste roke Franc Zdravec, posestnik. 508 2—1

Hiša z vrtom in hlevom v lepem kraju, ob veliki cesti, četrte ure od velikega trga na Spodnjem Štajerskem, se prodaja za nizko ceno. Hiša je pripravna za gostilno, prodajalnice, rokodelca ali kakega penzionista. Kupci naj se blagovolijo oglasiti pisмено ali ustmeno na Pilštajnu št. 38. 510 1—1

V najem se da.

Hiša z zelo ugodno lego za gostilno in trgovino, se da v najem. Ponudbe sprejema: Oskrbništvo „Miljana“ v Podčetrtku. 497 2—2

Hiša na najlepšem prostoru v trgu Sv. Trojice v Slov. gor. s štirimi krasnimi sobami, kuhinjo, 2 kletmi, lepim vrtom, se da v najem ali pa prodaja pod jako ugodnimi pogoji. Ista je posebno pripravna za kakega penzionista ali pa obrtnika. Več pove Franc Posinger pri Sv. Trojici v Slov. gor. 509 3—1

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Kupi se.

Gostilno, dobro obiskovano, koder se precej stoji, želim kupiti ali vzeti v najem. Ponudbe kmalu na upravništvo. 111 1

Gostilnico blizu mesta ali trga želi vzeti v najem ali na račun. Ponudbe pod naslovom: I. V. poste restante Muta (Hohenmauthen). 505 1—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Oskrbnik, priden, umen in zanesljiv, samec, se sprejme na majhno posestvo. Pogoji so: dobra spričevala, previdnost in ročnost. Ponudbe, opremljene z dotičnimi spričevali, pod „Zanesljivo“ na upravništvo lista. 498 2—2

Dobro službo išče priden in pošten mladenič, star 18 let. Naslov pri upravništvu. 507 1—1

Postrežnica, 36 let stara, za bolnike zelo zanesljiva in pridna, ki je posebno v ženskih boleznih izurjena, želi službo spremeniti. Vpraša se: Allerheiligengasse št. 23. 504 1—1

Orglarsko in cerkov. službo je takoj nastopiti v Leskovcu pri Ptuj. 505 2—1

Vizitnice

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjske, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjske različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Ceneje kot drugod!

494 3—1 **Otvoritev zaloge pohištva.**

Uljudno naznanjam cenjenemu p. n. občinstvu, da sem otvoril v Mariboru, koroške ulice št. 24.

trgovino s pohištvom.

Priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po zelo nizki ceni, zagotavljam točno postrežbo ter beležim, preoč obilnega poseta z odličnim spoštovanjem

Franc Pleteršek.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Razne
uradne pečate

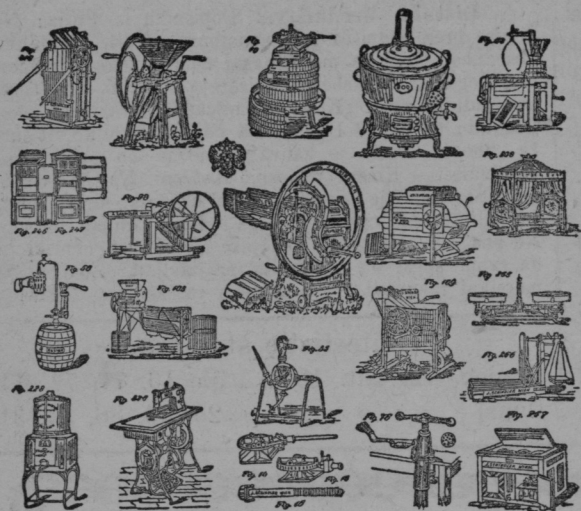
kuverte

s firmo

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Janez Schindler

Dunaj III., Erdbergstr. 12,
pošilja zastoj vsakemu
cenilniku v slovenskem
jeziku. V tistem se na-
haja več ko 400 podob
različnih strojev in orodja
za poljedelstvo, obrt in
hišne potrebe. Cene nižje
kakor povsod drugod.
Pošilja se na poskušnjo.
Reelna postrežba se
jamči. Plačila prav
ugodna. Solidni kršćan-
ski prokupi še iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 13
lastnik privileg.
Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Na slovenska naročila se slovenski odgovarja.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

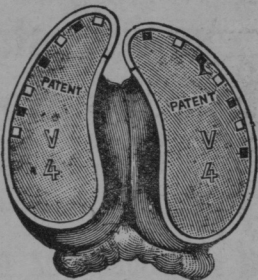
Podkove za vole

patent. Zehetbauer.

Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-3

Echinger & Fernau
DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.
Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Novo!

P. n.

Naznanjam slavnim obiskovalcem gostilne

Jošt-Kreuzberger

v MARIBORU, Koroške ulice,

iz mesta in dežele, da **sem prevzel** sedaj jaz **to gostilno**.
Trudil se bom vsem **ceno in dobro** postreči. — Kmetom,
ki prihajajo v soboto na sejem, se še posebej priporočam.

Udani

Fran Čirič,

gostilničar.

445 10-4

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na
teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S.
Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za raz-
širjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in
vsestransko o svetovni politiki kakor o južno-
štajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko
nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih
hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“
zagovarja odločno **ravnopravnost Slovencev** in
poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah,
ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slo-
venci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in
uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte
list po gostilnah in kavarnah, kjer so na raz-
polago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in
inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Ostanki
od sukna
40 do 50 %
cenejši!

Pri nakupovanju 464 6
**manufakturnega in
suknenega blaga**

se opozarja na

tvrdko

Novozidani
prodajalni prostori
I. nadstopje

Sukno za prevlako pohištva, preproge,
odeje, koci, robci, zaloga belega damasta,
tkanine in platna. — Najnovejšo sukno za obleke
in barhenti. Na drobno in na debelo.

Zelo nizke cene.

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

363 19-14 v Celju

Nova ulica števil. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.

**Cez 200 nagrobnih
spomenikov**

različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.

Postrežba točna.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl.
za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za
4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, **Golló**
p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

Naznanilo.

Podpisani si usojam naznaniti vsem posestnikom vinogradov, da bom imel
koncem tega leta in prihodnjo spomlad veliko množino na suho cepljenih trt,
različnih dobrih in čistih vrst cepljenih na Riparjo portalis in Rupestris Monti-
kolo, in sicer:

15.000 Laški rilček — (Wälschriesling)	500 Burgundec beli (Burgunder weiss)
5.000 Zlahtnina — (Gutedel)	500 Burgundec črni (Burgunder blau)
5.000 Traminca — (Traminer)	500 Zastavica rudeča (Zirnfadler)
2.500 Mali rilček (Kleinriesling)	500 Silvanec zeleni (Grüner Sylvaner)
1.000 Tantovina ali Trunta	300 Šipon rumeni (Mosler gelb)
500 Lipovšina bela — (Ranfol weiss)	200 Kavčina črna (Kölner blau)

skupaj 31.500

Vse te trte so dobre rasti, lepo zaraščene in dobro ukoreninjene ter jim
je cena:

I. vrste 180 K	1000 komadov
II. vrste 120 K	1000 komadov
I. vrste 19 K	100 komadov
II. vrste 13 K	100 komadov

Oglasiti se je vsaj do 15. januar. prihodnjega leta pismeno ali ustmeno pri.

Anton Slodnjak,

499 8-2

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

pošta **Juršinci** pri Ptaju.